

KOKOUSHUISTIO

Tiistaina 15.8.2023, kello 13.00-16.00.

Ympäristöministeriön Pankkisali, Aleksanterinkatu 7, Helsinki

Osallistujat***Varsinaiset jäsenet***

Professori Jouko Rikkinen, Helsingin yliopisto

Professori Jukka Käyhkö, Ilmastopaneeli

Tutkimusprofessori Juha Aalto, Ilmatieteenlaitos

Professori Elina Oksanen, Itä-Suomen yliopisto

Tutkijatohtori Teea Kortetmäki, Jyväskylän yliopisto

Professori Ilkka Ratinen, Kestävyyspaneeli

Tutkimusprofessori Juha Hiedanpää, Luonnonvarakeskus LUKE

Ylijohtaja Jarkko Koskinen, Maanmittauslaitos

Ympäristöneuvos Johanna Niemivuo-Lahti, maa- ja metsätalousministeriö MMM

Tutkijatohtori Julia Kemppinen, Oulun yliopisto

Osaston johtaja Hanna Kortemaa, Ruokavirasto

Asiantuntija Marja Järvenpää, Sitra

Ympäristöjohtaja Tarja Söderman, Suomen kuntaliitto ry

Biodiversiteettiasiantuntija Jukka-Pekka Jäppinen, Suomen Luonnonsuojeluliitto

Vastuullisuusjohtaja Pirita Lindell, Teknologiateollisuus ry

Kehittämispäällikkö Jukka Muukkonen, Tilastokeskus

Yliopistotutkija Juulia Räikkönen, Turun yliopisto

Kehityspolitiikan neuvonantaja Outi Myatt-Hirvonen, ulkoministeriö UM

Johtava asiantuntija Eeva Furman, valtioneuvoston kanslia, VNK

Pysyvä asiantuntija

Erityisasiantuntija Suvi Borgström, ympäristöministeriö YM, toimii kokouksen puheenjohtajana

Sihteeri

Tutkija Marianne Aulake, Suomen ympäristökeskus Syke

Varajäsenet

Head of program Outi Suomi, Business Finland

Kansainvälisten asioiden koordinaattori Hanna Paulomäki, Suomen Luontopaneeli

Ryhmäpäällikkö Marko Järvinen, Suomen ympäristökeskus Syke

Dosentti Kari Kaunisto, Turun yliopisto

Vastuuvirkamies Laura Rajaniemi, ulkoministeriö UM

Kansanedustaja Petri Huru, ympäristövaliokunta, poistui kokoustaun aikana

KOKOUKSEN PÖYTÄKIRJA

1. Kokouksen avaus

Borgström avaa kokouksen ajassa 13.11.

2. Esityslistan hyväksyminen

Esityslista hyväksytään ilman muutoksia.

3. Ilmoitusasiat

Kansallisen IPBES-työryhmän uudeksi puheenjohtajaksi on nimetty Suomen ympäristökeskuksen pääjohtaja Leif Schulman.

4. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Edellisen kokouksen (1/2023) pöytäkirja hyväksytään ilman muutoksia.

5. Uusien jäsenien nimitys

Sitran uudeksi jäseneksi nimetään asiantuntija Marja Järvenpää ja varajäseneksi projektikoordinaattori Emma Sairanen.

Ulkoministeriön uudeksi varajäseneksi nimetään vastuuvirkamies Laura Rajaniemi.

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC:n tulisi nimetä uusi varsinainen jäsen, ja valtioneuvoston kanslian uusi varajäsen.

6. Katsaus IPBES-10-täysistunnossa käsiteltäviin asioihin

Borgström esittelee. Suomen valtuuskunnan johtajana toimii erityisasiantuntija Suvi Borgström ympäristöministeriöstä ja valtuuskunnan jäseniä ovat ympäristöneuvos Johanna Niemivuo-Lahti maa- ja metsätalousministeriöstä, ympäristöneuvos Marina von Weissenberg ja erityisasiantuntija Joona Lehtomäki ympäristöministeriöstä, professori Janne Kotiaho Jyväskylän yliopistosta, tutkimusjohtaja Eeva Primmer, ryhmäpäällikkö ja erikoistutkija Kaisa Korhonen-Kurki, erikoistutkija Maria Hällfors ja tutkija Marianne Aulake Suomen ympäristökeskuksesta, sekä nuorisodelegaatti Elo Vanhanen Allianssi ry:ltä.

Täysistuntoon valmistautumiseen on liittynyt paljon kokouksia, joihin Borgström on osallistunut. Näihin kuuluvat alueelliset WPiEI, EU ja WEOG-kokoukset, sekä IPBESin järjestämät kokoukset. EU-puheenjohtajamaa Espanja on perustanut asiantuntijaneelin, jolla on myös kaksi valmistelevaa kokousta.

Täysistunnossa käsitellään mm.

- Työohjelmaan ehdotetut uudet selvitysteemat
- Työohjelmat ja toimeksiannot ja niiden päivittäminen
- Budjetti

- IPBESin vaikuttavuuden ja tehokkuuden seuranta ja sen parantaminen
- IPBESin ja IPCC:n yhteistyö
- Täysistunnon hallituksen (*bureau*) vaalit
- Vieraslajiraportin tiivistelmä päätöksentekijöille

Uusiin selvitysteemoihin liittyviä pyyntöjä tuli paljon, yhteensä 24. Monitieteinen asiantuntijapaneeli (MEP) ja täysistunnon hallitus ryhmitteli nämä viiteen aihealueeseen:

- Toinen globaali arviointiraportti
- Biodiversiteetti ja ekosysteemipalveluiden monitorointi
- Alueiden käytön suunnittelu ja kytkeytyneisyys
- Biodiversiteetin ja ilmastomuutoksen yhteenkietoutuneisuus
- Saastuminen

Täysistunnon hallitus ehdottaa, että näistä neljän ensimmäisen työstäminen aloitettaisiin täysistunnon jälkeen. Toinen globaali arviointiraportti valmistuisi ja hyväksyttäisiin vuonna 2028, ja monitorointiraportti sekä alueiden käytön suunnittelu ja kytkeytyneisyys -raportti toteutettaisiin *fast-track* arvioina. Tämä tarkoittaisi, että niille ei järjestettäisi erillistä esiselitysvaihetta, jonka tulos hyväksytettäisiin vielä kerran täysistunnossa. Sen sijaan työ pääsisi alkamaan heti IPBES-10 jälkeen, ja raportit valmistuisivat kahdessa vuodessa. Myöhemmin aloitettaisiin myös ilmastomuutosraportti, jos siihen riittää resursseja, tai saastumisraportti, johon teemana IPBES ei ole vielä tarttunut. Linkkejä ilmastomuutokseen on tutkittu jo työpajaraportissa vuonna 2021.

IPBESin ja IPCC:n yhteistyöhön liittyen jäsenmailta on kysely ehdotuksia mahdollisiksi yhteistyökohteisiksi tai -muodoiksi. Näistä yksi olisi yllä mainittu mahdollinen arviointiraportti. IPCC on ollut kovin kiireinen ja se on hidastanut yhteistyön kehittämistä. Kansallisella tasolla voidaan kuitenkin pitää yllä yhteistyötä ja Borgström voi esimerkiksi pitää yhteyttä IPCC-työryhmään. Miten koko työryhmä voisi edistää yhteistyötä Suomen tasolla?

Täysistunnon hallituksen vaaleissa on Suomen ehdokkaana Suomen ympäristökeskuksen tutkimusjohtaja Eeva Primmer. Hallitus koostuu puheenjohtajasta, neljästä varapuheenjohtajasta ja viidestä jäsenestä, jotka on valittu YK:n eri alueilta. Puheenjohtaja valittaisiin kiertoperiaatteen mukaan Itä-Euroopasta tai Afrikasta, mutta näiltä alueilta ei ole vielä nimetty ehdokasta. Voi olla, että Yhdysvallat ehdottaa hallituksessa toiselle kaudelle jatkavaa Douglas Beardia WEOG-alueen puheenjohtajaehdokkaaksi.

7. Työpaja: Vieraslajiraportti

Kokouksessa keskustellaan täysistunnossa käsiteltävän vieraslajiraportin tiivistelmästä päätöksentekijöille (SPM) työpajan muodossa. Työryhmä käy läpi avainviestit, ja suurimman osan tiivistelmän kuvista ja esittää niihin kommentteja. Nämä kommentit kirjataan ylös

rivikohtaisesti, ja niitä käytetään tukena valtuuskunnan valmistutumistyössä ja IPBES-sihteeristölle ennen täysistuntoa lähetettävien kommenttien kokoamisessa. Keskustelussa nousivat esiin muun muassa vieraslajien leviämisen ennaltaehkäisyn merkitys, erityisesti meriekosysteemien yhteydessä, sekä kansalaishavaintojen ja tiedon saatavuuden tärkeys.

Kokoustauko ajassa 14.29-14.56.

8. Muut esille tulevat asiat

IPBES-työryhmä järjestää seminaarin 2.10.2023, jossa avataan IPBESin toimintaa erityisesti hallinnon työntekijöille, kerrotaan täysitunnon tuloksista, sekä esitellään käynnissä olevia arviointiraportteja.

9. Kokouksen päättäminen

Borgström sulkee kokouksen ajassa 16.02.